

зосереджуватись на пошуку шляхів стимулювання до саморозвитку окремих об'єднаних територіальних громад, сприятимуть рівномірному економічному розвитку бізнес середовища на регіональному рівні.

Можна стверджувати, що концепція поляризованого простору є особливо актуальною для Надвірнянського району, де існує достатня асиметричність розвитку малого та середнього бізнесу, є достатньо широкі можливості щодо економічного розвитку підприємств малого та середнього бізнесу в районі.

Використані джерела

1. Сарана Л. А. Регулювання малого та середнього бізнесу: регіональний аспект. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. Серія: Економіка і менеджмент. 2017. №1 (22) . С. 80–87.
2. Якушева О. В. Регіональні особливості економічного розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 455-461.

Кобернік Мар'яна

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Жуковська А.Ю.)

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛІНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У сучасних умовах тотального реформування системи місцевого самоврядування перед керівниками різного рівня постає необхідність своєчасно здійснити прогноз наслідків управлінської діяльності, визначити її ефективність, виявити причини відхилень фактичних результатів від нормативних (планових), своєчасно скоректувати ці відхилення й оптимізувати співвідношення між витратами та результатами діяльності. Одним із механізмів, інструментів і одночасно однією зі складових діяльності органів місцевого самоврядування є контролінг – як система управління майбутнім для забезпечення тривалого функціонування підприємства, організації чи установи та їх структурних одиниць [1-2].

Заміна традиційних форм контролю через застосування системи контролінгу в практиці місцевого самоврядування має низку позитивних наслідків: прогресивні організаційні зміни (реорганізація в органах місцевого самоврядування та вдосконалення інформаційної бази управління); перехід до бюджетного та цільового управління, спрямованого на ефективність; використання інновацій та прогресивних інформаційних технологій; підвищення ефективності оперативних управлінських рішень та їх узгодженість зі стратегічними цілями управління.

Основа контролінгу – інтегрована система інформаційно-аналітичного забезпечення, що орієнтована на вихід якісного продукту управління. Контролінг спирається на єдність інформаційної бази, фахової та персональної відповідальності, а також чітких домовленостей щодо форми очікуваних результатів [3]. Упровадження цієї системи потребує докорінно нових підходів і методів організації місцевого самоврядування.

До основних завдань контролінгу належать: ліквідація «вузьких місць», які визначаються на основі даних планування, обігу (інформації), аналізу, контролю та використання методів оперативного і стратегічного менеджменту; орієнтація на отримання результату, для чого створюється система планування, збирання інформації про використання ресурсів, аналізу та прийняття управлінських рішень; орієнтація органів місцевого самоврядування на ефективну роботу в довготривалому періоді часу – формування «філософії ефективності»; організація руху інформаційних потоків в установі, їх оптимізація та прискорення з метою використання в управлінні.

Основне призначення контролінгу – надання керівництву якісної інформації, яка дозволить досягти поставлених цілей через координацію системи планування, контролю та інформаційного забезпечення адміністративного менеджменту. Іншими словами, контролінг потрібен для того, щоб створити систему автоматичного регулювання, яка забезпечить ефективне керівництво органами

місцевого самоврядування.

Питання про створення самостійної служби контролінгу в невеликих за штатом і простих за структурою органах місцевого самоврядування, вирішується практично однаково: не створювати. У таких органах керівник або його заступник не тільки виконують функції лінійних керівників, а й одночасно керують (чи контролюють) процеси закупівель – як голови тендерного комітету, формують доходи і видатки, організовують аналіз економічного стану, планування і внутрішнього обліку. Керівник або його заступник в органах місцевого самоврядування цілком у змозі виконувати функції контролера. У великих за розмірами органах місцевого самоврядування служби контролінгу практично завжди є самостійними підрозділами, що налічують іноді десятки службовців [3].

Організація контролінгової служби має формуватися таким чином, аби забезпечити оперативний рух інформаційних потоків від найнижчих ланок (відділів) до головного контролінгового відділу. У цьому випадку виділення контролінгу як економічної служби й елемента управління буде закономірним і виправданим.

Таким чином, реформування інститутів місцевого самоврядування різного рівня доцільно здійснювати на засадах контролінгу, що забезпечить постійний моніторинг та інформаційно-аналітичну підтримку керівництва з метою ефективного планування і прогнозування управлінської діяльності й контроль своєчасності та якості прийнятих управлінських рішень.

Використані джерела

1. Манн Т., Майер Э. Контроллинг для начинающих: пер. с нем.; под ред. В. Б. Ивашкевича. М. : Финансы и статистика, 1995. 304 с.
2. Майер Э. Контролинг как система мышления и управления : пер. с нем.; под ред. С. А. Николаевой. М. : Финансы и статистика, 1993. 176 с.
3. Пісьмаченко Л. М. Реформування системи державного управління на засадах концепції контролінгу. Вісник Академії митної служби України. Сер. : Державне управління. 2010. № 2. С. 91-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamcsudu_2010_2_15.